

**ELŐFIZETÉS:**  
 Egész évre . 6 ft.  
 Fél évre . . . 3 ft.  
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

# BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

**HIRDETÉSI DÍJ:**  
 egy I. hasábjos petit sor 10 kr.,  
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.  
 Nyitászó 25 kr.  
 Bélyegdíj minder hirc. . . .  
 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásban és a szerkesztőnél fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

## Szólásszabadság és klotür.

Mióta a véderő vita alatt az ismert képviselőházi jelenetek történtek, nem nagy megszállottságra a magyar parlamentárizmusnak, mióta az ország szemtanuja volt az ellenzék agyonbeszélési theoriája keresztülvitelének, melylyel megakadályozta a közigazgatási javaslat törvényerőre emelkedését: komolyan fontolgatni kezdték a képviselőház higgadtabb elemei, első sorban pedig a kormány, mely elvégre is felelős a király előleges jóváhagyása mellett benyújtott javaslatának sorzárt s egyszerűen a gyávaság bélyegét engedné magára süttetni, ha — birván a parlamenti többség bizalmát, egyszerűen azon idokból, mert az ellenzéknek a kormány elleni gyűlöletből kifolyólag nem tetszenek a benyújtott javaslatok s azok törvényerőre emelkedését skandalum provokálásával vagy agyonbeszéléssel meggátolja, — minden további nélkül ott hagyná helyét, — fontolóra vették — ismételjük, hogy melyek lennének azon módok, melyekkel a tárgyalások higgadt menetét a jövőre nézve biztosítanák.

Nincs ép ésszel bíró ember, ki alá nem írná azt, hogy végre is a törvényhozó testület kell hogy kifejezhető akarattal bírjon, kell, hogy ezen akaratát végre is hajthassa. Minthogy pedig ez idő szerint nem akadt még államférfi, jogtudós, vagy filozófus, aki ezen akarat kifejezését más biztosabb nyilvánulásban fedezte volna fel, mint a parlamenti többség meggyőződésében anyagilag, szavazatában alakilag: mi sem természetesebb, hogy ezen többségnek joga is, kötelessége is akaratát keresztülvinni.

A kisebbség terrorizmusa csak akkor az egyedüli s végső eszköz, ha egy ország ügyeinek élén a nemzet akaratát nem respektáló, nem annak kifolyásaként szereplő, tehát abszolút kormány áll, melynek alkotmányellenes cselekedetei, a haza üdvéért, készítik a kisebbséget e fegyverrel élni.

Hazaifiatlan többséggel, alkotmányserőtt kormányt mást tenni nem lehet.

Ha azonban ez az eset nem áll s a parlament csak a politikai irányelvek küzdtere: akkor kell szabálynak lenni, mely a nyugodt tanácskozást lehetővé teszi, kell szabálynak lenni, mely a parlamenti féltelenségnek gátat vet.

A házszabályok s az elnöki jog vannak erre hivatva.

A házszabályok módosítására vonatkozó tervekrol az ellenzék azonnal kitalálta, hogy azok egyenes megsemmisítői lesznek a szólásszabadságnak, mert a többség — a bármely percben elrendelhető leszavazással — egyszerűen utját vágja majd annak, hogy az ellenzék álláspont is kifejtessék. Elkezték a francia eredetű klotürrel vezérekkel, a nemzetet s különösen azon osztályokat, melyek e fogalommal tisztában nincsenek, azzal ijeszteti, hogy a házszabályok módosításával s a klotürrel vége a szólásszabadságnak.

Szóval a klotür ma már egy ijesztő mumussá nőtte magát ki. Természetesen minden attól függ, ki mit ért e szó alatt.

Kettőrol van szó: megakadályozni azt, hogy a kisebbség tetszése szerint elhuzni a vitát, megakadályozni azt, hogy a parlament scandalumok színhelyévé tétessék. Megakadályozni pedig oly módon, hogy magának a parlamentnek bírói hatalma döntsön.

Vagy azt kell feltételezni, hogy a többség mindig csupa fababákból, az ellenzék pedig csupa kidomborodott karakterű politikusból áll s akkor ki kell mondani azt, hogy a kisebbség döntson s ne a többség, vagy elfogadni azt, hogy mód adassék a többség akaratának érvényesítésére.

Ezen módban van a dolog sulypontja. Az egész ország méltán nagy megnyugvással vette a miniszterelnök temesvári nyilatkozatát, s csak sajnos, hogy ellenzéki elemek annyira el tudták tévelyíteni a nemzet egy részét, hogy miniszterelnöki enunciacióra volt szükség: hogy a szólásszabadság épségében tartásával szándékolja a kormány a házszabályok esetleges módosítására vonatkozó prozocióit megtenni.

Nincs ember az országban, aki feltétlen hiven lenne a szólásszabadságnak, az alkotmányos garanciák e becses kincsének, mely nélkül parlamenti tanácskozás nem képzelhető, — de viszont józanul gondolkozó fő nem akarhatja azt, hogy a törvényhozás a saját akaratát végre ne hajthassa.

Igen természetes, hogy legegészségesebb az az állapot, ahol a házszabályok nem egyébrét, csak a külső rend bizonyos elkerülhetlen szabályozásáért alkottatnak s nem kell velük egyszersmind eszkiöt nyerni a törvényhozás tekintélyének meg-

óvására, ahol tehát a parlamentáris elvek tiszteltben tartása a törvényhozó testület politikai mértékletessége által is biztosítva van.

De valjon elmeri-e mondani nyugodt lélekkel az ellenzék, hogy ez az egészséges állapot Magyarországon fennáll.

Ha így volna, nem fajultak volna a viszonyok annyira, hogy a szólásszabadságról egyáltalán vitatkozni is kell.

**A ház munkarendje.** A belügyminiszter Temesvárott mandatumát átvétele alkalmával nyilatkozott a napokban megnyíló országgyűlés munkarendjéről is. E szerint a következő feladatok várnak mindennek előtt elintézésre: A fölrati vita, a költségvetés, az obstrukció elleni szabályok, a közigazgatási reform, még pedig: a vármegyei közigazgatás rendezése, a közigazgatási bíróságok, a községek rendezése, a gyámság és gondnokság, a városok rendezése, a főváros rendezése, a feyelmi törvény, a szolgálati pragmatika, a törvényhatósági nyugdíjalapok. Időközben előkerült a választási bíráskodásról szóló törvényjavaslat, az egyenes és kézzeltett adók reformja, a valuta helyreállítása és sok más nagyobb fontosságú reform és közmunka, amelyeket a miniszterelnök csak futtában érintett.

## A régi Bácska.

Nincs kétségünk az iránt, hogy azon avatott tollak, melyek Bács-Bodrogh megye monografiáját megírják, részletes bőséggel fel fogják tüntetni az iker-vármegye nemzetiségi hullámzatait, a magyarság térfoglalását és pusztulását, lesz módjuk és alkalmuk egy rengeteg adathalmazból fölépíteni a régi délső Duna-Tisza közének mozaik-képet: a magyarság hajdani sziklavaráit, mely képességgel elárasztotta a szomszédos Szerémséget és magyarrá tette azon vidéket, melyen ma csak az elszlávosodott magyar helységnevek (Ilok, Erdővik, Ireg, Maradik, Bánoster, Kuvezdin stb.) jelzik régi lakóik magyarságát. Mint nem rég irt egyik cikkemben előadtam, ezt reméljük és elvárjuk az iróktól. Mindazáltal, amint fölvettem a monografiában kidomborítandó nemzeti eszmét, úgy célszerűnek tartom ez iránt az érdeklődést élesíteni s azt egynéhány — talán elég csattanós — adattal illusztrálni és támogatni. — Pár hónappal ezelőtt „A magyar Bácska“ feliratu cikkemben rámutattam e lap hasábjain a régi Bács-Bodrogh megye legdélibb részének magyarságára, kifejtve azon körülmény fontosságát, hogy a határon, a nemzetiségi hullámzásoktól leginkább

## A „BÁCSKA“ tárcája.

*Tanulom a perrendtartást.*

*Bakfis számba jöhetsz még csak,  
 Kis leány vagy, kurta szoknyás;  
 Én magam meg diák vagyok:  
 Kezembem a „Perrendtartás“.*

*De a kis lány, mint a bimbó,  
 Dagad, nyílik s szépül folyást;  
 Mi meg hosszú éveken át  
 Tanuljuk a perrendtartást.*

*Lám, a nyáron már néked is  
 Hosszú szoknya kell majd, — meglásd;  
 Én meg éppen hogy jövök  
 Tanulom a perrendtartást.*

*És akkor majd én kivülem  
 Más is csapja az udvarlást  
 És én sok, sok sóhaj között  
 Tanulom a perrendtartást.*

*Meg is kérnek, eljegyeznek,  
 Rád adja a pap az áldást,  
 S én a közben, hogy siratlak,  
 Tanu'om a perrendtartást.*

*Végre aztán — mit is tennék? —  
 Elfeladjuk végkép egymást.  
 És én megint zavartalan  
 Tanulom a perrendtartást.*

Márton Pál.

## LEVÉL, EGY FIATAL ÖZVEGYHEZ.

Nos, most már rázhatja becses uagysád tiltakozólag fejecskéjét, erősítheti lebilincselő mosolyával ellenérveit, támogathatja szemei ragyogásával s ifju szép arca lángoló pirjával ellenállhatlan hódító képességet: latással mindez már nem bír reám.

Őn elvesztette a játszmát! El végképen, megkönynyebült lélekkel, szilárd meggyőződéssel hirdetem, hogy én már őnt többé nem szeretem . . . nem szeretem!

Ide húzodom régi hű társam, barátságos kis hírlapíró asztalkám megé, eltorlaszolom magam könyveim és íróeszközöim baricádja által. E szentélybe a női varázs többé nem hatolhat be, ezentul itt csak a természetesség, az igazság győz!

Hosszú hosszú időn át, azt hittem, hogy önben feltaláltam azt a tökéletes lényt, ki a jóság, nemesség mintaképe. Ki előtt leborulni kell, ki méltó arra, hogy oly szeretettel halmozák el, — érdemes arra, hogy oly bálványként imádják, mint ahogy én imádtam őnt, ifju szívem egész hevével, önnönmagát felemészto, tüzként lángoló lelke egész melegével. Oh szép álom volt ez!

Im látja, most már minden habozás nélkül bevalom azt, mit hosszú időn át magam előtt is titkoltam: Bevallom, hogy szerettem, imádtam őnt. Ugy-e bár jól esik ezen vallomás a férfi gyengeségre számító lelkének? Ismerte elvemet, mely szerint kész voltam magam inkább gyűlöletének kiszolgáltati, semhogy büszke lelkem megalázva, őn előtt szerelmemről beszéljek . . .

S ugy-e bár soká állottam ellen csabos lényének, tünepeit lelke varázsának? — igen, sokáig! S mégis, — hosszú kützelem után bár — de megtörttem.

S vajjon lehetett-e ez máskép? Emlékezik-e azon búbajos nyári estére, midőn kies lakásának illatos kertjében egyedül ketteskén álltunk a lombokkal kerített verendán? Őn oly isteni szép volt csipkével gazdagon diszített esteli pongyolájában. Fedetlen márványszerű vállain pajkos táncot lejtettek költői rendtelenségben lebecsült hajfirtjei s őn mint egy erdei Villi, a legfásltabb kedélyt is megrészegítő hanyagsággal himbálódzott hátradölvé ruganyos hintaszékén.

Az egész nyári természet kéjt libeggett . . . A bokrok, fűszálak szeretettel simultak egymáshoz, a lágy szellő által álomba ringatott levelek édes rokonszenvről csacsogtak. Lelkünk telve volt költészettel, . . . dallal . . . szerelemmel . . .

Én legujabb beszélyemet olvastam fel. Hőseben magamat festém, ki hasztalan küzd egy ellenállhatatlan varázssal, — az őn varázsa ellen. Érzem, hogy soha, de soha sem fogok többé oly megkapó közvetlenséggel írhatni, oly szívből, lélekből érezni, felolvanni . . . Egyszerre csak azt vettem észre, hogy a sorokat, a betűket már nem is látom, hogy beszélyem ott fekszik lábaim előtt, hogy nem a papírból, hanem szivemből s az őn bátorító csabos szeméből olvasok, hogy e varázs folytán törnek elő szenvedélyes szavaim, oda omlottam lábaim elé . . . Én . . . én, az erős, büszke férfi, térdem állva könyörögtem szerelméért, — s őn meghallgatott, homlokomon csókolt. Igen — emlékszik-e? őn engem megcsókolt, itt — itt e helyen, homlokomon, még most is ég, titzel . . . és ezzel rabjává tett, legyőzött, összetiport! . . .

De im, nem sokáig tartott diadala. Csak egy rövid tébolyszerű szenvedély volt szerelmem. Igaz, magas, rendkívül heves lánggal lobogott, midőn lelkemből — hol oly sokáig volt eltemetve — végtelen erővel kitért. Csaknem felemészte egész valómat, csaknem lenyűgözte hidegen számító elmémet.

Ah de most végre diadalmaskodtam önmagam felett. Beláttam, hogy őn is olyan hiú, kacér nő, mint annyi más, ki csak addig tart bennünket édes szóval, szerelmi susogással, míg rabszolgájává nem szegődünk; hogy aztán kacagva, új szakmány után látva, faképnél hagyjon, epedő szerelemtől elhervadni lásson.

Nos az én akaratom, lelki erőm szívósabb lesz, mint a többi áldozatáé. Ne higgye, hogy szenvedek, neheztelek hütlenségéért. Ne áltassa magát azon tudatban, hogy gyógyíthatlan sebet ejtett lelkemen. Az én szivem olyan, mint a tükör, mely csak addig mosolyog, míg felé mosolyognak; addig szeret, míg viszont szeretik. Én diadalmaskodni fogok szenvedélyemen, de nem csak hogy diadalmaskodni fogok, hanem már győztem is, nem

csapkodott pontokon, magyar nevű községek voltak, magyar lakossággal. Akkor a monográfia ügye csak pium desiderium volt; ma már erősen közeleg a valóság stádiumához. Azért célirányos munkát vélekezni, midőn ez alkalommal papirra vetek egynéhány adatot azoknak az elmúlt szép időknek felidézésére, melyekre ha mostani sivar viszonyainkból visszatekintünk, tündérrege-szerű bűbajos csillámlattal játszanak előttünk, talán el sem hinnénk, ha az argumentumok kétségtelen ereje valódiságot nem kölcsönözne a szép látomásnak. A régi magyar Bácskát értem.

Tegyünk úgy, mint próba csépelésnél szokás az asztagokból néhány kévét kitépve nyomtatni, melyekből megítéljük a termés milyenségét. Nemsokára itt lesz az idő, midőn írónk feldolgozzák a történeti adatok garmadáját, melyből — úgy reméljük — meg fogjuk látni a történeti igazság tiszta buzáját; meg fogjuk látni a régi magyar Bácskának nagy múltját. Egyelőre rendezzünk próba-csépelést a történelem kalászatából, melyből — mint látni fogjuk — ki fognak tűnni a nagy valóságok előjelei. Nem akarom azon falvakat felhozni bizonyítékképpen, melyeket a török háborúk tarolata nyom nélkül elseper; nem azokat, melyek ma is magyar lakossággal bírnak, az igazság így nem volna annyira szembeötölő. Hanem lássunk néhány falut a vármegye különböző részéről, azon részéről, hol ma a magyarság legkevésbé van képviselve s látni fogjuk, hogy egykoron ezen vidékek lakossága is magyar volt; magyarok a helynevek, magyar a nép oly vidékeken, hol ma hire is alig van a magyarságnak. Álljanak itt például a következő Bács- és Bodrogh megyei falvak 1522. évről, amint azokat az országos levéltárban (N. R. A. Fasc. 1710. Nr. 29.) őrzött tizedlajstromok élénk tárják:

**Gare (Gara)** község tizedfizető lakossága a jelzett évben: Balogh Fülöp, Cherhegyi (Cserhegyi) Imre, Galambos Máté, Simon Péter, Terhegyi (Térhegyi) János, Ádám György, Gazdag András, Balogh Ambrus, Tóth István, Iszák György, Gary (Garay) Mihály, Dankó Demeter, Ádám János, Péter Dénes, Gyenes Máté, Garey (Garay) György, Balogh Ferenc, Gerech (Gerecsy) Tamás, Kveccs (?) András, Barát Pál, Kewes (Köves) Pál.

**Boldogh-azonfalva** (ma Goszpodince) tizedfizetői: Remech (?) Gergely, Zakalos (Szakalos) Mihály, Most Mihály, Túró Péter, Kys (Kis) Tamás, Keves (Köves) Imre, Zantho (Szántó) András, Orbán, Rados Tamás, Rados Kelemen, Mizáros (Mészáros) Márton, Ivánka Lukács, Zakalos (Szakalos) Antal özvegye, Lázár bíró.

**Monostorszegh.** Varga Lukács, Móricz Péter, Chintha (Csinta) Pál, Chomos (Csomós) István, Zulch (Szücs) Benedek, Márthon Péter, András, Sas Lukács, Way Imre, Charn (?) István, Varga Orbán, Vas Pál, Moricz Ágoston, Chondok (?) Imre, Homoki Imre, Csordás János, Lőrinc, Zabó (Szabó) Máté, Kovács Máté, Nagy Márton, Zabó (Szabó) István.

**Wayzka** (Vajszka). Bakó Gál, Busak Ágoston, Kys (Kis) Gál, Boda Ágoston, Jó Péter, Jó Kelemen, öz., Jó Lukács, Fabók Fábán, Fabók Pál, Zabó (Szabó) Orbán, Bakó Mihály, Centhey (Csentey) Miklós, Jó Mihály, Hampó Ambrus, Kys (Kis) Gergely, Varga Orbán, Thar György,

Zekery (Szekeri) Lukács, Thar Máté, Botos Péter, Botos Jakab, Zandor (Sándor) György, Mezey Máté, Baka Máté, Zithzew (?) Ambrus, Biró Mihály, Baka Orbán, Zebek (Sebök) István, Zebek (Sebök) János, Biró Máté, Danch Albert, Danch Tamás, Danch Máté, László Máté, László Péter, Boda Pál, Boda Máté, Mártonfy István, Zipos (Sipos) Ilona, Jó János, Dobos Jakab, Thar Benedek, Balogh Benedek, Varga Benedek, Cheche (Csecse) Bálint, Thar Mihály, Dobos Márton, Zabó (Szabó) Miklós, Zabó Gergely, Dobos Máté, Mészáros Lőrinc, Mészáros Balázs, Zabó Benedek, Zabó Gergely, Varga Sebestyén, Zulch (Szücs) Bertalan, Chalmár (Kalmár) Bálint.

**Kiszáth** (Kiszács). Tóth Péter, Bancsy Márton, Siró Döme, Nagy Benedek, Huszár Máté, Bichak Bertalan, Ferency Péter, Theleky Ambrus, Chukah (Csuka) Antal, Mészáros Péter, Deresy Gergely, Ferentzy Elek, Vocahin Illés, Tóth Péter bíró.

**Zond** (Szond, ma Szonta). Varga Tamás, Mok Máté, Császár Balázs, Thoma István, Kende Gellért, Vágó Bertalan, Choch István, Effy (Egfi?) György, Varga Balázs, Varga Bence, Chech Péter, Apf (Apafy?) Márton, Kochda Mihály, Erdély Péter, Szántó Mihály, Pál Dávid, Sithke Fábán, Tiyok Ambrus, Dávid Ferenc, Tóth Tamás, Tóth Jakab, Dávid Péter, Vajda György, Lecsedy Máté, Chapon Benedek, Sas Mihály, Mészáros Gergely, Ihen Bálint, Fazekas Imre, Kolos István, Bódis György, Csákó András, Chowách (Kovács) Fábán, Mészáros György, Khirály Bence, Zep (Zéplach) özege, Varga Balázs, Zep (Zéplach) János, Néma Péter, Tóth Balázs, Khathó Fábán, Khathó Péter, Varga István, Varga György, Borju Benedek, Fekete György, Hegedős Pál, Chete (Csete) János, Ferthe Márton, Zechy (Szécsy) Bertalan, Rigó Jánosné, Péterfy Simon, Borhy Mihály, Bhorgách Döme, Zarwassy (Szarvasy) Péter, Simon Pál, Decsó Máté, Decsó János, Udvar Balázs Bíró, Thermech János, Zolom (Zólyomi) Pál, Sandal Péter, Khochha János, Hegedős Péter, Czobor István, Cherepes (Cserepes) György, Molnár Mihály, Nanyos Mihály, Pósa Barna, Ziche (Szécssei) Barna, Barich Benedek, Rigó Balázs, Seres György, Bhorgach Gergely, Bacsó Mihály, Vásoly Ferenc, Alattky Gál, Márton Mihály, Tóth Máté, Sany (Szányi) Ferenc, Gaz István, Fóris Antal, Rigó Gergely, Kalmár János, Chalmár Bertalan, Zéthly Ilona, Zézekhy Lőrinc, Máté Barnabás, Alattky Máté, Jó Mihály, Jobothó Péter, Chizár (Csizsár) Balázs, Mészáros Balázs, Khalmár Mihály, Bíró Egyed, Sipos Tamás, Chordás (Csordás) Péter, Zabó (Szabó) Antal, Horváth Antal, Varga Máté, Papsó Miklós, Varga Bálint, Fazekas Gál, Fazekas Péter.

Izeliül szedtem össze ez adatokat a vármegyének legkülönbözőbb és ma legkevésbé magyar vidékei illusztrálására, hogy a jelent a multtal egybevetve, az „opposita juxta se posita magis ducescunt“ elve szerint az ellentét annál jobban kitünjen. A többire nézve legyen elég ismételtelenné hangulyoznom, hogy mindkét vármegye lakossága és helység nevei egytől-egyig magyarok voltak. Állításom igazolására fog szolgálni a megye monográfiája, mely — nem kétsélem — bőséges adatokkal fogja e tényt bizonyi-

tani. Most harmadízben emeltem fel szavamat, hogy a régi Bácska magyarságát hangsúlyozzam s a közfigyelmet ezen éppen nem kicsinylendő momentumra irányítsam. Ismerve az intézők jóakarátát, alaposan reméltem, hogy szerény igyekezetem eléri az óhajtott hatást és a nemzeti eszme át fogja lengeni a vármegye monográfiáját.

## Érdújhelyi Menyhért.

### Helyi és megyei hírek.

**Érsekünk.** Császka György, az új kalocsai érsek, hétfőn váratlanul Kalocsára érkezett. Majdnem észrevétel nélkül minden feltűnés nélkül rezidenciájába hajtatott, de megérkezéseinek híre gyorsan szétfutott a városban és a házakra kintztek a lobogókat az érsek tiszteletére. A főkapitány tiszteletét küldötték az érsek tiszteletére. A napokban pedig Kalocsa város negyven tagú küldöttsége tiszteleg a főpapnál. Az ünnepélyes beigtatásra nagyban folynak az előkészületek. A beigtatás napja még nincsen meghatározva.

**Sorozások a megyében.** A sorozások megyénk területén márc. hó 7-én kezdődnek meg s április elejéig tartanak, mely időre mind a 14 sorozó járásban be lesz fejezve az unjonozás. A **sombori** járásban az unjonozás márc. hó 7., 8., 9., 10., 11. és 12-én tartatik meg; a bizottság polgári elnöke Schmausz Endre alispán lesz; e járásban behivatott 385 első-, 199 második- és 171 harmadkorosztályba tartozó — összesen tehát 755 — állításkötelezett. — **Az apatini** járásban márc. 14., 15., 16., 17., 18. és 19-én lesz az unjonozás; polgári elnök Mihály János árszászéki elnök; behivatott 355 első-, 260 második- és 250 harmadkorosztálybeli — összesen tehát 865 — állításkötelezett. — **A bajai** járásban márc. 21., 22., 23., 24. és 26-án lesz az unjonozás; polgári elnök Bertolino Sándor tb. főjegyző; be van hívva 391 első-, 216 második- és 214 harmadkorosztálybeli — tehát összesen 821 — állításkötelezett. — **Az almási** járásban április hó 2., 4., 5., 6., 7. és 8-án unjonoznak, polgári elnök az alispán lesz; behivatott 501 első-, 269 második- és 261 harmadkorosztálybeli — összesen tehát 1031 — állításkötelezett. — **Az ujvidéki** járásban márc. 7., 8., 9., 10., 11. és 12-én lesz a sorozás, polgári elnök Schlagger Gyula főjegyző; behivatott 469 első-, 276 második- és 252 harmadkorosztálybeli — összesen 997 — állításkötelezett. — **A palánkai** járásban márc. 14., 15., 16., 17., 18. és 19-én tartatik az unjonozás; polgári elnök Schlagger Gyula főjegyző; behivatott 350 első-, 177 második- és 178 harmadkorosztálybeli — összesen tehát 705 — állításkötelezett. — **A hódásági** járásban márc. 21., 22., 23., 24. és 26-án lesz az unjonozás; polgári elnök Schlagger Gyula főjegyző; behivatott 318 első-, 171 második- és 161 harmadkorosztálybeli — tehát összesen 650 — állításkötelezett. — **A kulai** járásban márc. 28., 29., 30., 31-én és ápr. 1-én lesz a sorozás, polgári elnök Bertolino Sándor tb. főjegyző; behivatott a járásban 352 első-, 214 második- és 193 harmadkorosztályú — összesen tehát 759 — állításkötelezett. — **A zsabolyai** járásban ápr. 4., 5. és 6-án unjonoznak, polg. elnök Bertolino Sándor tb. főjegyző; behivatott 205 első-, 132 második- és 134 harmadkorosztályú — összesen 471 — állításkötelezett. — **A titeli** járásban ápr. 8., 9. és 11-én, polgári elnök Bertolino Sándor tb. főjegyző; behivatott 200 első-, 116 második- és 95 harmadkorosztályú — tehát 411 — állításkötelezett. — **A zentai** járásban márc. 14., 15., 16., 17. és 18-án unjonoznak; polgári elnök Karácson Gyula főjegyző; behivatott 337 első-, 214 második- 167 harmadkorosztályú — összesen 718 — állításkötelezett. — **Zenta városában** márc. 19., 21. és 22-én lesz az unjonozás, polgári elnöke Karácson Gyula főjegyző; behivatott 211 első-, 134 második- és 84 harmad — összesen 439 — állításkötelezett. — **Az ó-becsei** járásban márc. 24., 26., 28., 29., 30. és 31-én unjonoznak, polgári elnök az alispán; behivatott 454 első-, 234 második- és 204 harmadkorosztálybeli — összesen tehát 892 — állításkötelezett. — **A topolyai** járásban soroznak április 2., 4., 5., 6. és 7-én; polgári elnök lesz Karácson Gyula fő-

fogok egy mondatlan vágytól elepedni, reménytelen szenvedélytől elhervadni . . . tudom . . . érzem, hogy már én önt nem szeretem . . . nem szeretem!

Őn nem is képzelheti, milyen édes, milyen boldog érzet az, ha tudjuk, hogy elég erősek vagyunk egy nő büvköréből szabadulni, ha érezzük, hogy azon nőt, ki éjjel-nappal ábrándozásunk tárgyát képezte, teljesen feledhetjük? Oh én élvezem ezen boldogságot.

Látja édes Emmikém . . . de, nem . . . nem, ne-hogy azt képzelje, miszerint jól esik még lelkemnek keresztneven szólítani, hát csak így: látja becses Nagysád, ha máskor hirlapirói működésem közben éjjeli munkához láttam, a legegyszerűbb bálí tudósításokat, avagy más társadalmi hírt, thea-estélyt, esküvőt stb. óhajtottam leírni, mindég az ön alakja lebegett előttem, folyton csak azt láttam, hogy a táncvígalmakban résztvevő nő lények közt ön volt a legszebb, a legkedvesebb, a legelragadóbb, hogy önhöz képest a többi csak kontár teremtménye a Mindenségnek.

S ha ugy munkától elfáradtan, nyughelyemre dőltem, esti imám helyett az ön nevét susogta ajkam, folyton azon ábrándozva, folyton azzal tépelődve, vajjon gondol-e olyankor ön is réám? Álmodik-e rólam szóke fűrtökkel kerített angyali fejecskéje, susogja-e az ön nevemet bűvös kéjt libegő ajaka?

Ha pedig reggel felnyitám szemem, nem hirlapirói diadalaim jutottak első sorban eszembe, hanem egyedül ön . . . ön! Mosolyogva, dalolva keltem, túlboldogan sietve a kertészhez, üdéségének legszebb jelképét, az illatozó virágcsokrot napról-napra jól ismert ablakán be-nyújtatni. Ezerszer elmondott „jó reggelt“ kívánataimat ismételné, szívem legmélyéig ható, csengő „hozza isten“-ében élvezetet lelmi, ifjú szépségében gyönyörködni, csábos, részegítő mosolyában elolvadni.

S látja most . . . most már mindez feledve van. Én most már önt nem szeretem, tudom, érzem, meg-vagyok róla győződve! Hisz minden este és reggel próbára teszem szívemet, kérdezem magamtól, hogy sze-retem-e még önt, gondolok-e oly melegen önre, mint pár hó előtt, jut-e még oly gyakran eszembe, mint szerel-

münk első heteiben? . . . s oly jó esik erre rámondanom, hogy nem, nem . . . ezerszer nem!

Azt mondják, hogy rosszul nézek ki, hirlapiró társaim részvétellel néznek réám, magam is észreveszem, hogy gyakrabban . . . többet, fájdalmasabban köhögéselek . . . ah ez csak a kellemetlen ködös téli idő következménye. Mert hisz én nem epedek, engem nem bánt semmi fájó gondolat, álmatlan éjszakáim csak a kimerítő éjjeli munka következménye . . . Hisz már többé nem vagyok szerelmes, nyugodtan töltöm szabad időm szobámban, nem nyugtalanít azon tudat, hogy ön talán ép azon időben a tánctermekben viruló bálkirálynőként fogadja léha környezetének hódolatait. Nem kinez már a féltékenység, ha arra gondolok, hogy más öleli át a lelket hevítő tánc közege lenge derekát, más susog fülébe édes vallomást, más élvezi bódító mosolyát. Oh nem, nem . . . egész nyugodt vagyok, hisz már nem szeretem!

A mult hónap elején is, midőn orvosom tanácsa ellenére elég bátor voltam a dal estélyre elmenni, éreztem, hogy nem az vonzott oda, mivel ön is közreműködött s élénkelte bűbajos hangjával az én legkedvesebb dalom, azt a véghetetlen bús, andalító dalt, melyet midőn először hallottam ajkáról — lelkem mélyéig hatott, melyet ha hallok — mindig könnyeket csal szemeimbe, mely hosszú időre rajbává tette szívemet.

Hisz láthatta, míg mások örülten tapsoltak diadalainak, míg egy-egy gyenge szívű hős lopva könnyeket törölt, azalatt én mozdulatlanul álltam az ajtó félfához támasztva fejemet, szemem szárazak, — teljesen szárazak maradtak s lelkem nem is ösztönzött arra, hogy odasiessek annyi sok mással együtt önhöz, hogy hódolatomat lábaihoz tegyem, hogy lágy kezeinek meleg viszonzoritását élvezhessem. S ha ön nem közeleg a teremben való bolygásom közben hozzám, ha meg nem legyinti bódító illatot árasztó csipke zsebkendőjével kiaszott kezem s nem kérdi tőlem parancsoló s mégis a szív mélyéig ható hangján, hogy hát én már önnel nem is törődöm? . . . Oh akkor én sohasem kértem volna fel a legközelebbi, végnélküli keringőre. Érzem, közönyös volt előttem, . . .

s gyengélkedésem dacára mégis táncoltam önrel, . . . táncoltam órákon át, ne higgye, nem szerelmű szenvedélyből, hanem mert az udvariasság ugy parancsolta. Jártuk a keringőt lázasan, újra meg újra átrepülve a termen, csupán azért, igen csak azért, mert szenvedélyes táncos vagyok. Kipirult arcom, élvezett villogtak szemeim, kéjtől libegett ajakam, mert . . . nos mert . . . megszoktam ezt így táncolomban, . . . de szeretni, . . . nem, már többé önt nem szeretem.

Mosolyog, nem hiszi, újból rázza győzelem biztosan fejecskéjét, pedig ime kihült szerelmem legbiztosabb bizonyítéka az, hogy mig máskor alig vártam a táncvígalmat követő nap reggelét, hogy még élvezetől mámoros tekintetűl olvashassam, hogy jól érezte magát közlemben, — ezen estély után közel egy hétig nem hagytam el szobám, nehogy önrel találkozzom kelljen, s hogy léte után tudakozdani legyek kénytelen.

Igaz ugyan, hogy ezen éj óta egészem is rohamos hanyatlásnak indult, orvosom is szívből javasolta, hogy kerüljem a zord levegőre való kijárást, az éjjeli terhes hirlapirói munkálkodástól való tartózkodást. Barátaim is szemrehányást tettek, hogy miért nem kimélem jobban magam, mért táncolok oly hevesen, mért járok egyáltalán nyilvános multságokra? Én édes Istenem, hisz csak kell valamit tennem. S hogyha teljesen visszavonulnék, még talán igazán rám fogná a világ, hogy ön iránt még most is érdeklődöm, hogy odahaza hűtlensége felett buslakodom . . . Ah gyermekeség!

A napokban is, midőn értesültem arról, hogy leg-nyúltebb ellenségemet gyermekkorom óta üldözött vé-lytársamat fogadta nyilvánosan lovagijává, őt tüntette ki lépten nyomon rokonszenvével, egyedül csak ennek hódolatait fogadja, — még e hir is egész közönyösen hagyott. Jobban aggasztott fokozódó lázam, nehez léleg-zetem . . . Különben én magam sem értem nyugalmam? Ugy kibékültem sorsommal s megvagyok barátkozva helyzetemmel. Még rövid idő előtt is félttem . . . nagyon félttem a haláltól. Elni akartam, mintha valakit éltében még boldoggá óhajtottam volna tenni, mintha magam is boldogság után epedtem volna; s most . . . most, ha

# Melléklet a „Bácska“ 13-ik számához.

megjegy: behivatott 433 első-, 230 második- és 205 harmadik körösztálybeli — összesen 868 — állításkötelezett. — A megye 13 járásában és Zenta r. t. városában összesen tehát 10382 állításkötelezett van.

**Közigyelés.** A zombori polgári kaszinó egylet 1892. évi február hó 21-én, délelőtt 10 órakor az egylet helyiségében tartja rendes évi közgyűlését. Táragsorozat: 1. Elnöki jelentés az egylet előző évi állapota felől. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése az előző évi számadások felülvizsgálásának eredménye felől. 3. Az évi költségelirányzat jóváhagyása. 4. Néh. Gottlieb Márton v. tag és korelnök emlékezete. 5. Az előző évi választmány, tisztviselők és számvizsgáló bizottság lemondása és felmentése. 6. Új tisztviselők, választmányi tagok s a folyó évi számadásoknak az év végén leendő felülvizsgálására számvizsgáló bizottság választása. 7. A tagdíjak megállapítása. 8. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése céljából két rendes tag kijelölése. Zombor, 1892. évi február hó 8-án. Schmausz Endre, elnök. Dr. Kollár Gyula, jegyző. Kivonat az alapszabályokból: 36. §. Választóképességgel csak az alapító és rendes tagok bírnak. A közgyűlésen rendes tagnak csak az tekintetik, ki tagdíjjal látralekban nincsen.

**Farsangi dalestély.** A zombori iparos dalestély február hó 27-én a „Fehér hajó“-hoz címzett vendéglőben táncdal egybekötött farsangi dalestélyt rendez.

**Öngyilkosság.** F. hó 9-én délután szenzációs öngyilkosság híre járta be Ujvidék városát. Háfner Rezső, Ujvidék egyik legtekintélyesebb polgára, — mint lapunknak írják — szíven lötte magát. Gyógyíthatlan betegsége vitte az öngyilkosságra. Már tíz év óta súlylódást kintözösvényben; bejárta a leghíresebb fűrdőket, híres orvosok operációjának vetette magát alá, mind hiába. A fönnemlített napon, míg neje egy ismerősének temetésén volt, fegyvert ragadott s kioltotta életét férfi kora delén.

**Hány választója van az országnak?** Lezajlott ugyan a választás, de azért talán nem lesz érdektelen utólag összeszámolni, hogy vajjon hány embernek is volt tulajdonképen voksa az országnak. A számok a következő eredményt mutatják: A mostani választásoknál szavazati joggal bírt összesen 927,022 polgár, vagyis az összes lakoságnak 6.12 százaléka, a férfiakoságnak 12.44 százaléka, más szavakkal tízezer férfi közül 1244 folytat be az alkotmányos küzdelembe. Ha ebből a tízezerből felét a kiskorúakra leszámítjuk, akkor kijön, hogy Magyarországon minden negyedik férfi választó. A legnagyobb választókerület az országnak a homonnai Zemplénvármegyében, ahol 6009 a választók száma, a legkisebb Abruđbánya önálló képviselőválasztási joggal felruházott város, ahol 158 polgár választhat képviselőt.

**Meghívó.** A zombori általános ipartestület f. é. február hó 28-án, d. e. 10 órakor a polgári kaszinó nagytermében rendes közgyűlést tart, melyre a zombori iparosok tisztelettel meghívtnak. A közgyűlés tárgyai: 1. Jelentés az előjárásról 1891. évi működéséről. 2. Az évi számadások megvizsgálása s a számvizsgáló bizottság jelentésének felmentésének megadása. 3. Az 1892. évi költségelirányzat megállapítása. 4. Az előjárásról felkötésének s ennekutána ipartest. elnök, 3 számvizsgáló, 12 rendes és 3 pót előjárásági tag választása. 5. Netáni indítványok, melyek azonban alapszabályaink 11. §-a értelmében 8 nappal előbb az előjárásnak írásban beadandók. Megjegyzés. Amennyiben az alapszabályok 11. §-ához képest a közgyűlésen elegendő számú tag nem jelenne meg, ugyan e tárgyorsorozattal 8 nap alatt új közgyűlés fog összehívtni, melyben a megjelölt tagok fognak batarozni. Zombor, 1892. február hó 8-án. Id. Husvéth István, ipartestületi elnök.

**Eljegyzés.** Falcione Sándor, Falcione Lőrinc helybeli háztulajdonos és földbirtokos fia, eljegyezte özv. Schneiderbauer Vilma leányát, Elza kisasszonyt.

**Panasz.** Lapunk egy barátja ez uton panasolja, hogy a színházi pénztár rendszeren nem a szinlapon megjelölt időben nyílik meg, hanem mindig később, s előfordul néha, hogy 3/4 órán át is várakozni kénytelen az ember. — Azt hisszük, e csekélyke bajon könnyen segíthet majd az igazgató.

nem is óhajtom, de nyugodtan várom a békét nyújtó örök ényészetet.

Ugy élnézem ablakomból ezt a haldoklós természetet... Mily szép, mily megnyugtató e hervadás. Ez a kicsiny fa itt ablakom előtt születésem óta velem nőtt fel. Temetőben nyugvó jó édes anyám ültette szünetnapom emlékére. Ez is tőle színi, dús, viruló volt még pár hó előtt is... ép úgy mint én; gyengéd levelei a lombok közt vígan himbálódzó madárkák fülébe szerelmet susogtak... ép úgy mint én, az önébe; illatos virágai gazdag természet jósoltak... s jött reá a csúszlás, a nem várt tavaszi fagy. A virágok elhultak, a szép reményekkel kecségető természetből nem lett semmi, sőt maga a törzs is szenvedett a hűtlenné lett enyhe idő helyébe lépett zord éj folytán.

Azóta a fácska sem nyerte vissza ifjú életerejét, a forró nyári nap hiába melengette, az őszi szellő hiába esőkolgatta, — fonnyadt... száradt... hervadt napról napra.

Most végül bekövetkezett reá a végső csapás, a ködös, hideg téli nap. A még megmaradt pár hervadt levél lepergett ágáról, a levelek eltemették kiaszott gyökereit, száraz galyain sirva sivit át a téli vihar... ki tudja, fel fog-e ébredni újra, ki tudja, nem hal-e el velem együtt örökre... örökre?

De nézze-nézze, milyen bohó vagyok, hisz én nem ezt akartam önnek megírni. Erőt vesz rajtam önkéntelenül a természet haldoklása! Miközbe önnek, — viruló, élyszomjas, hódító fiatal özevgynek mind ehhez? En nem óhajtok önnek fájdalmat okozni, csak azért nyultam a tollhoz, hogy megmondhassam, miszerint nyugodtan folytathatja hódításait... hogy az én szívetem nem ön tépté szíjével, hogy teljesen boldog lehet új választottjával, hogy helyesen teszi, ha engem elfelejt végleg... egészen... teljesen. Igen teljesen, mert hisz én is elfeledtem, megszűntem szeretni, imádni; még már rég... nagyon rég. Higgyen nekem, higgyen... egy haldoklónak, én önt már nem szeretem... nem szeretem.

H. M.

**Helyreigazítás.** Lapunk mult számában közöltük, hogy Apatinban Alföldy Juliska kisasszonyt eljegyezte Budák György. — Amint most utólag értesítenek bennünket, e hír valami éretlen fikció pimaszkodása folytán került nyilvánosságra, mert abban egy szó való sincsen. Valaki tehát megengedte magának azt a lágyfejűségre valló szellemeskedést, hogy a fenti hírt eljegyzési kártya alakjában kinyomatta s megküldötte többeknek, így lapunknak is. Mi nem ismervén a jegyeseknek föltüntetettnek családí viszonyait, de meg nem is gondolván arra, hogy valaki szellemi szegénységét ily nyomtatásban is akarja dokumentálni, jöhízemleg közöltük az eljegyzést. Óhajdtunk lenne, hogy kinyomozzák a közelálló az eljegyzési kártya szerzőjét s az esetben találánák rá módot, hogy az illetőnek elmenjen a kedve az ilyesmitől.

**Eljegyzés.** Fritsche Gyula, szöntai postamester, eljegyezte Molnár Ilonka kisasszonyt, Molnár József, vármegyei állatorvos leányát.

**A zsidók recepciója.** Az ó- és újverbázi zsidó hitközség is elhatározta a papokban, hogy csatlakozik a fővárosban megindult ama mozgalomhoz, melyet a zsidó vallás egyenjogúsítása érdekében indítottak meg. A mozgalom kezdeményezőinek és vezetőinek egyben bizalmat és köszönetet szavazott a hitközség.

**Pénzügyorségi szakasz átkebelezése.** A bácsi pénzügyorségi szakasz f. é. februárius hó 1-étől az újvidéki pénzügyorségi bizottság kerületéből a zombori bizottság kerületébe osztatott be.

**Mennyi ércpénzt csináltak tavaly?** A bácsi és körmőcbányai állami pénzverő hivatalban tavaly összesen 13.36 millió forint értékű ércpénzt vertek, és pedig:

|                            | Bácsban   | Körmőcbányán<br>osztrák értékű forint | Összesen   |
|----------------------------|-----------|---------------------------------------|------------|
| Éztüstpénz:                |           |                                       |            |
| Kétfórintos . . . . .      | 234,702   | —                                     | 234,702    |
| Egyfórintos . . . . .      | 4.243,950 | 1.469,863                             | 5.713,813  |
| Levantei tallér . . . . .  | 349,822   | —                                     | 349,822    |
| Aranypénz:                 |           |                                       |            |
| Négyszerez arany . . . . . | 1.033,843 | —                                     | 1.033,843  |
| Egyszerű arany . . . . .   | 1.558,003 | —                                     | 1.558,003  |
| Nyolcfórintos . . . . .    | 156,945   | 3.063,428                             | 3.220,373  |
| Négyfórintos . . . . .     | 44,817    | 129,604                               | 174,421    |
| Váltópénz:                 |           |                                       |            |
| Tizkrajcáros . . . . .     | 665,137   | —                                     | 665,137    |
| Egykrajcáros . . . . .     | 238,490   | 162,716                               | 401,206    |
| Félkrajcáros . . . . .     | 10,000    | —                                     | 10,000     |
| Összesen . . . . .         | 8.535,711 | 4.825,611                             | 13.361,322 |

A tavaly vert ércpénz legnagyobb része éztüstpénz, mely 6.298 forint értékűt képvisel. Bácsban 4.8 millió, Körmőcbányán 1.47 millió forint értékűt vertek. Az utóbbi években az éztüstpénzverés 6—8 millió forint közt ingadozott. Aranypénzt 6 millió forint értékűt vertek, még pedig nagyobb részt 3.2 millió értékűt Körmőcbányán.

**Keztyük.** Eddig fejes keztyükbe dudáltak a bundások, ha megfagytak az ujjai. Most uri módba jutnak. Ok is ötúju keztyűvel parádezhathatnak, akár káplár uraimék. Az „Armeblatt“ szerint néhány lovas ezrednél megkísérlették, hogyan válnék be a hadseregben az ujjas keztyű. Az új keztyűket gyapjuból készítették s a tenyér helyén bőr, vagy posztóval erősítették. Azt mondják, hogy attól jók, hogy a lovas, akinek kezeit diszítik, a kantárt jobban foghatja, s a keze se fagy meg rögtönösen. Csakis később. Bakák erősen reménykednek, hogy nekik is jut az ujjasból, s már most örülnek az extrának, mely a dutyiba viheti ugyan őket, de a hőlyeknek vasárnapi kimenőjükön büszkeséget szerzend majdan.

**Mozgósítás esetén felállítandó területi dandár-parancsnokságok.** Ó felsége megengedte, hogy jövőre mozgósítás esetén minden honvéd-kerületben, a kerületi parancsnokságok székhelyén csak egy-egy területi gyalog dandár parancsnokság állítsassék fel. A honvédelmi miniszter közzétette utján hozza köztudomásra e legfelsőbb elhatározást.

**Egységes középiskola.** A közoktatásügyi miniszter hosszabb idő óta foglalkozik már a középiskolai oktatásügy rendezésével. E téren azonban a legnagyobb szabású reform az lesz, amely most még csak a kezdet legelső stádiumában van. Nem kevesebbről van szó, mint középiskoláinkat egységessé tenni. Ez ügyben e hó 15-re ankké hivatott össze s a meghívottaknak a következő kérdések küldettek meg tanulmányozás végett: 1. Az egységes középiskolának mily alakja felel meg legjobban az idő szerint ami szűkségeinknek? Megfelel e oly organizáció, mely a felsőbb osztályokban a közös tantárgyak egységes oktatása mellett egyes diszciplínákban különböző irányokba való elosztást statual? 2. Az egységes középiskolában mily szerep jusszon a latin nyelvnek? Különösen: mi legyen a latin oktatásnak végső célja és melyik osztályban kezdődjék az oktatás? 3. Ha a középiskola felsőbb osztályaiban furkáció van, mely osztályig legyen az iskola egységes? A felsőbb osztályokban bifurkáció vagy trifurkáció hajtassék-e végre? És mik legyenek akkor a közös, mik az egyes irányok tantárgyai? Főleg: szükséges e oly irányt szervezni, mely latin nyelvnek az alsó osztályokban való oktatását beszünteti és nagyobb súlyt fektet a reál tanulmányokra meg a modern nyelvekre? 4. Szükséges-e a középiskolát széttagozni, esetleg alsó és felső osztályra? 5. Mily viszony volna az új középiskola és az elemi iskola, valamint más praktikus középintézetek és felsőbb iskolák közt?

**Vitás kérdés.** Magyarországon és Ausztriában gyakran előfordul, hogy oly egyének, kik egyik államban honosságukat távolléti folytán elvesztették, s a másikban tartózkodván, ottani honosságukat meg nem szereztek, ha a tartózkodási helyüket képező államból kintasítatnák, a másik államban, melyben az illetők előbb honosak voltak, őket, mint nem állampolgárokat, vissza nem fogadja. Ezen, a hatóságoknak sok buzavonát okozó kérdést szándékozik az osztrák belügyminiszterium egy konvenció kötése által a magyar belügyminiszteriummal megoldani, mely szerint az egyik állam területéről kintasított s a másik államban megelőzőleg honossággal bírt egyének az illető állam által visszafogadhatassanak.

**Hány újság van az országban?** Az ezen év elején Magyarországon összesen 863 hirlap és folyóirat jelent meg (tav. 834), ebből magyar 676 (tav. 645), német 122 (1891 elején 132), szláv 36 (1891 elején 37), román 20 (1891 elején 15), olasz 4 (1891 elején 2), francia 5 (1891 elején 3). E szerint a mult év floya-

mán a magyar lapok száma 31-el szaporodott, az idegen nyelvűeké kettővel fogyott, a fogyatkozás legnevezetesebb a német lapoknál, melyeknek száma 10-el fogyott egy év alatt. Ha a magyar lapokat tekintjük, ezek között politikai napilap összesen 76 van; a legtöbb lap, szám szerint 323, természetesen Budapesten jelenik meg. A vidéki városok közül legtöbb magyar lap jelenik meg Kolozsvárott (18) utána következnek: Győr (11), Debrecen, Nagyvárad (9), Pozsony (8), Szeged, Szatmár-Németi, Nyitra, Kassa (7), Szombathely, Eger (6), Arad Komárom, Pécs, Szabadka, Szegszárd (5) stb. Külföldön összesen három magyar lap jelenik meg, mind a három Észak-Amerikában. 10.905 magyarul beszélő emberre esik egy magyar hirlap, 16.289 németre egy német, 54.302 szlávra egy szláv és 129.476 román ajkúra egy román hirlap.

**Idegenek névsora** a Vadászkiirt szállodában: Szemző Mátvás földbirtokos, Kula. Vida Etelka színművész, Miskolc. Hauser Pál kereskedő, Bécs. Rosenberg Mór ker. utazó, Bécs. Weber Vilmos ker. utazó, Bpest. Dr. Kék Lajos országgyűlési képviselő, Apatin. Silberbauer Emil ker. utazó, Bécs. Dr. Schneider Károly ügyvéd, Kula. Löbl kereskedő, Szivac. Khünel János utazó, Kreibich. Weinberger Jenő könyvvivő, Budapest. Schlesinger Gyula utazó, Bécs. Lifka Ferenc utazó, Bécs. Eikelsberg A. D. igazgató, K. Sztapár. Herzog Lajos ker. utazó, Bécs. Bredschneider Ferenc ker. utazó, Haida. Langraf S. ker. utazó, Bécs. Wenzel Lajos túlzó főparancsnok, Szabadka. Franczy Antal ker. utazó, Bpest. Vécsey Sándor ker. utazó, Bpest. König S. Mihály ker. utazó, Bpest. Weinrich János ker. utazó, Villány. Grosz Jakab ker. utazó, Promontor. Klein Albert ker. utazó, Bpest. Süster Adolf ker. utazó, Temesvár. Farkas Lajos ker. utazó, Ujvidék. Deiches Zsigmond ker. utazó, Baja. Seho P. R. ker. utazó, Bpest. Weigl Jaques ker. utazó, Bécs. Tallós Máté gazdász, Csonoplya. Rosenblatt Emil ker. utazó, Bécs. Hösler Emil ker. utazó, Bpest. Neumann Ármán ker. utazó, Bpest.

## Színház.

Mondja még valaki azt, hogy Zomborban nincs színpártoló közönség, mondja még valaki azt, hogy a zombori színház nagy azoknak a befogadására, a kik lelkesedni tudnak a színművészetért.

A hétfői zsufolt ház, — mely alkalommal Veszprémné Ágh Ilona jutalmául Hegedűs Lajosnak „Bibor és Gyász“ c. színműve került színre — fényesen igazolta be azt, hogy van itt lelkes és nagy színházi közönség, van itt „zsufolt ház“, csak hogy ki kell azt érdemelni.

A zombori publikum, mint legtöbb vidéki publikum, színészeitől igen sokat kíván, megkívánja azt a jó népszínmű énekestől, hogy a neki kiosztott vigjátéki bonvivant szerepet ép oly kifogástalanul játssza, mint kívánja a komikus, hogy a drámai intrikus szerepet is kifogástalanul adja. Igen ám, de nem mindenki Tisztai, a ki ép oly kitűnő népszínmű komikus, mint vigjátéki apa, a vagy ficur s ép oly jó drámai öreg, mint bass buffó, sőt én tőle „Rip-Rip“-et is láttam, s bizony sok baritonista tanulhatott volna tőle. — Könyű ám azoknak a pesti színészeknek, a kik mindig csak egy és ugyanazon szerepkörben mozognak, míg a szegény vidéki színésztől mindent megkívánnak. S ez oka annak, hogy a vidéki társulatokkal nem képezhetvén ki magukat egy szerepkörben sem teljesen, — különösen a zombori szigorú izlésű publikum ritkán elégedett. De engednének csak el nekik egy műfajt, például az operettet, akkor minden színész kifogástalanul tölthetné be szerepeit s lehet azért énekes darab előtt, vannak jó népszínműveink, kitűnő énekes vigjátékok és bohózatok s a magunk jobb művelzete mellett a színtügyet abban is elősegítenők, hogy az igazgató nem lévén kénytelen a drága operette-személyzetet tartani, az ott megtakarított pénzen jobb erőket tarthatna más műfajban; míg így vagy valami olcsó és rossz hang nélküli operette-énekesekkel vagyunk kénytelenek megelégedni, vagy pedig a népszínműnekesnek operettepróbálgatásait élvezhetjük s vagy itt vagy amott rosszul.

De most látom, hogy én kritika helyett színtügyünk feletti elmélkedésekbe bocsátkozom. Tehát mint mondám, hétfőn volt Veszprémné jutalomjátéka, a ki azon kevesek közé sorozhatja magát, kiket a zombori publikum igazán szeret, amivel bizony ritka s vele ennél a társulatnál még talán Serfőzy Etel dicsekedhetnek. Meg is telt a színház úgy, hogy még a zenekar helyén is ültek többen. Veszprémné megjelenésekor tisztelői egy szép nagy koszorúval s csokorral lepték meg.

Az előadás oly teljes és összevágó volt, hogy a közönség — a máskor tapsokban bizony nagyon fukar zombori közönség — elismerésének s tetszésének, különösen a jutalmazandó iránt, minden alkalommal meg-meg utuló s a szó igaz értelmében színni nem akaró tapsokban adott kifejezést. De meg is érdemelte azt Veszprémné, ki ezen jól választott darabban egész lényének, fejedelméi alakjának, ugyint temperamentumának megfelelő szerepben egész művészetét ragyogtathatta.

De méltó társául említhető Veszprémy is a vak Béla herceg s majdan király szerepében, kit a legszívesebben látunk drámai szerepben s ki maga is ott látszik magát művészi hajlamának megfelelőleg otthon érezni.

De kivált ez este különösen a társulat egyik szintén legtehetségesebb tagja, Halasi is, ki a beteges, s rossz indulatú, majd megtért királyt, Istvánt, igazi tökélyvel személyesítette. Rélai (Pál atya) s Tisztai (az öreg Szendrő) szerepüket a legjobban töltötték be.

Meg kell még emlékezni az ügyes rendezésről is; különösen tetszett s hatásos volt a koronázási jelenet, midőn az összes személyzet a „Himnusz“-t énekelte, a mely maga elég hatás tekintetében, hogy a magyar ember szívét fellelkesítse s melegeitse; de a kar — tán nem mind magyarok — cseppet sem látszott lelkesedni, mert dacára a háromszor ismételt „ujrázásnak“, nem volt hajlandó a himnuszot megegyezzer elénekelni.

Sok ily estét kívánunk Veszprémnyek, ki egyike azon kevés színezgatóknak, ki fáradságot és költséget nem kimélve, mindig a közönség igényeinek lehető legjobb kielégítésén munkál.

Ködden a Jókai „Cigány háro“-ja került színre gyér közönség előtt. Strauss János ezen szép zenéji darabja csak részben érte el az est sikerét. Serfőzy

Etel Saffi szép szerepét utánozhatlan bájjal s kedveséggel énekelte és játszta kellemesen csengő, bár nem erős, de tisztán intonáló, behizelgő hangjával. Serfőzlynél csakugyan nehéz volna megmondani népszimfőre vagy operettre született-e inkább, mert a népies pajzán kedve mellett operetteben is oly helyét állja s a mi operétlen énekesnőinknél ritka, játéka épen minden kacérságtól ment finomságával s mindamelllett kedvességével nyeri meg a nézőt. S ad vocem „finomság“ egy mostanában olvasott véleményre vonatkozólag ezuttal constatáljuk, hogy új naivánk, Weber Ferike is épen finom szoliditásával s kedves játékaival nyerte meg a közönséget, nem pedig — a naiváknál sem szokatlan — naivoskodásba burkoló kacérsággal. Mert bizony vannak énekesnők, a kiknek csakis ide oda kacintással befejezett énekrészre sikerül egy pár olvadékony tenyeret mozgásba hozni. Lorándi Barinkai szerepében tetszetősen érvényesítette lyrái tenorját. Guthi Arzena szerepét csinosan énekelte, de minden erőlködésének sem sikerült vélegényét fölmelegíteni, a ki — talán ma játszván első nagyobb néma szerepét, — folytonos lámpalázzal látszott küzdeni.

Tiszta Zsupán szerepében jóízű humorával folytonos derűtlenségben tartotta a nézőket. Tisztánál dicsérendő az is, hogy mint sok komikus, sosem megy túlzásba. Említendő még Timárné és Szinai, kik szintén iparkodtak az estét kellemessé tenni. De a többi énekesek azután teljesen igazolták a fentmondottakat, hogy t. i. jó operette előadásához jó énekesek kelljenek. Már pedig Csige, ki népszimfőben jó volna, kivált ha mely hangjainak nyersségét inkább pianókkal fedné el, — nem érezte magát hivatottnak bariton szerepre, mert az egyetlen szép áriát is, a mit Gábor diáknak énekelnie kellett volna — kibagytta. De a mi még nagyobb hátrány volt, az egyik főszerepet, a cigány asszonyét, Szabóné teljesen „tönkre silányította.“ Ez egyik kimagasló énekszerepe a darabnak, csak hogy persze ahhoz kellene egy jó alt énekesnő, a mi pedig ritka is, drága is; minthogy pedig az ügyes komikáné esetleg épen nem alt énekesnő, minthogy pedig e két szerepkör vidéki színésznőknél többnyire összeesik, hát bizony így a legszebb duett is az öreg anyóka jodlirozásával teljesen elveszett, míg Szabóné egy jó bohókás darabban az ide oda csukló hangján előadandó kupléival jóízűen megkacagatna bennünket.

Szerdán Lux Matild jutalmánál Katona „Bánk bán“ ja került színre, kevés közönség előtt. A jutalmazandó, ki megjelenésekor egy csinos koszorút kapott, Gertrud királyné szerepében jól játszott, csak hogy a mi felfogásunk szerint Gertrud kedélyesen gunyolód, dolyfós, mint inkább folyton-folyvást a dühötől toporzékoló asszony; de ezen hangulatához a jutalmazandónak talán az a körülmény is járult, hogy a rendes bérlőkön kívül — az ő javára — fizető közönség bizony édes kevés volt. A Veszprémi pár Melinda, illetve Bánk szerepében jelesen alakítottak.

Rélai (Petur bán) és Halasi (király), ugy Tiszta (az öreg Tibore) szerepeikben igen jó alakítást nyújtottak s ez utóbbinak jelesen adott, a megindításig komoly szerepében senki sem ismerte volna fel a kitűnő komikust, de Szinai (Biberach) alakítására az a megjegyzésünk, hogy az a Biberach lovag egy alattomos intrikus kalandor s ez a jelleme fejt meg szerepét is; holott Szinai inkább kedélyesnek fogta fel szerepét, de azért alakítása, mint mindig, tetszetően egészít ki az összehatást, így Borossné és Lorándi is kisebb szerepeikben.

#### H. Á.

**Jutalomjáték.** Hétfőn az itt működő színtársulat farsangjátékát karmesterének Révay Arnoldnak lesz jutalomjátéka. Előadásra kerül „Niniche“ kitűnő francia operette, Nebántsvirág pendentja. Az első felvonás után a zenekar előadja a jutalmazandó által szerzett „Kardcsörtetés“ című gyorspólkát, a helyben állomásozó 23. számú cs. és kir. gyalogezred tisztikarának, — a második felvonás után pedig ugyancsak Révay Arnoldnak „Tornász induló“ ját játszik, a helybeli deákknak ajánlva. A jutalmazandó karnagy megérdemli a nagyérdemű közönség tömeges pártfogását.

### Törvénykezés.

**A javithatlan.** Petres Bálint zombori asztalos már el volt ítélve lopásért egy ízben 1 évi börtönrre, mászor pedig 5 évi fegyházra. A büntetés azonban nem fogott rajta, mert múlt évi szeptember hó 20-án találkoztott Nyárad György kereszturi emberrel egy kocsiban s miután látta, hogy pénze van, leitatá s 200 frjtát ellopta, aztán pedig Zomborból elszökött. A csendőrség csakhamar elfogta, az ellopott pénzből azonban csak 156 frtot találtak nála. E napokban tartott vértárgyaláson a kir. törvényszék Petres Bálintot két és fél évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen vádlott és kir. ügyész feleltek.

**Mennyibe kerül egy nyúl?** Ha Pécsi István megkérdezik, bizonyára azt fogja felelni: „20 frt pénzbírságba, 3 napi fegyházba, 10 frt pénzbüntetésbe, 21 frt 45 kr eljárási költségbe s ezenkívül még 2 frtba.“ Pécsi István ugyanis nyul pecsenyére éhezvén, tilos területen oly fegyverrel, mely után adót nem fizetett, tetten éretett a m. kir. csendőrség által akkor, mikor egy nyulat lőtt. Pécsi István akkor, hogy baja ne legyen borralalól a két csendőrnek 2 frtot adott. A csendőrök azonban vadászati kihágás miatt a kulai főszolgabírói hivatalnál feljelentették, hol 20 frt pénzbírságra ítéltetett; megvesztegetés vétsége miatt pedig a zombori kir. törvényszéknél jelentették fel, hol 3 napi fegyházra, 10 frt pénzbüntetésre és 21 frt 45 kr büntetési költség megtérítésére ítéltetett, egyúttal a csendőröknek szánt 2 frtot elkobozta. Pécsi István megnyugodott az ítéletben, de megfogadta, hogy nyulpecsenyét többé nem eszik.

**Egy ügyvéd körözése.** A szabadkai kir. törvényszék országoszerke köröztet egy ügyvédet; Merényi Árpádnak hívják s kecskeméti származású. A körözés levél szerint a főkápis ur sikkasztással van vádolva s ismeretlen lésván a törvényszék előtt a tartózkodása, megkeresi az ország összes hatóságait, hogy feltalálása esetén adják át a legközelebbi kir. ügyésznek, a honnan azután a szabadkai kir. ügyészhez lezátkísérendő. A hivatalos személyleírás a következő: valása reform., kora 38 éves, termete alacsony, arca kerek, haja barna, orra, szája rendes, hajusza barna, tömött, különös ismerteték: barna körszakált visel.

**Kir. táblánk személyi viszonyaiól egy érdekes, de nem valami tetszetős jelenet került a közelmúltban**

nyilvánosságra. Egy összejövetél volt ez, mely Sélley Sándor szegedi táblai elnök és Káplány Géza táblai bíró közt fölmerült és azzal folytatódott, hogy Káplány hivatali előjáróját, a vele szemben tanusított rideg és arrogans viselkedését, egy hirlapi közleményben kíméletlenül megítélte. A főtgyűlés és miatt vádat emelvén Káplány ellen, a kuria fegyelmi tanácsa, amely a jelen esztiben táblai bíróról levén szó, első forum, Daruváry Alajos kuriai másodelnök elnöklété alatt tartott ülésében, a fegyelmi eljárást megindította és a vizsgálat fogantatását rendelte el.

**A szökevény.** Zsvikovits Uros sehogy sem volt megelégedve sorsával. Katona volt odaát Szerbiában, de mert nem volt inyére a katonai szolgálat, hát átszökött mihozánk a Bácskába. A katonaszökevényeket azonban nem szoktuk kiadni s így Zsvikovits eléggé biztonságban érezte magát. Csak hogy azért itt se izlett neki az élet, keserű volt a munka. Hogy segítsen valami mód a sorsán, hát szépen hozzányult a máséhoz. Ezért meg aztán az újvidéki törvényszékkel gyűlt meg a baja, a minek az lett a következménye, hogy föluntatták őt államköltségen Vácra és ott ette az állam kenyérét egy ideig. Sőt az újvidéki törvényszék még az országból való kiutasításra is ítélte. Így történt aztán, hogy Vácra hivatalos gardirozás mellett utazott visszafelé. Csak hogy persze átmenni megint Belgrádba! Hiszen ott a katonai bíróság veszi a kezei közé a szökés miatt! Nem volt mit tennie, mint ismét szökni, utközben megszökni a kisérlet elől is s nyakába venni a világot. Ugy is történt. A napokban a mint Vácraól utaztatták, Szabadkán halt meg a rendőrségnél. Itt fölhasznált az alkalmas pillanatot és ellillant. Most, alig pár napra rá már megjelent a hivatalos körözés, melyben a szabadkai rendőrség keresi az ő eltűnt deliquensét, hogy tovább expedíálhassa a megkezdett uton.

**Sajtópör.** Nemrégiben volt, hogy a budapesti sajtóbírószék az egyik zentai lap kedélyeskedésével foglalkozott. Történt ugyanis, hogy Horváth Gyula, Szabó László ügyvéd irnoka, egy zentai lapban tolvajnak és sikkasztónak nevezte Fischer Jákót, az ottani másik lap szerkesztőjét, a miért ez sajtótólgyi följelentést tett ellene. Horváth bizonyítani akart, de a sajtóbírószék az eljárási szabályok értelmében nem engedte meg. Horváth semmisségi panaszt nyújtott be emiatt, de a végtárgyalást azért megtartották. Itt újból megtagadták a vádlottnak bizonyítás iránti kérését s az esküdtészek vétkeknak mondta ki, a törvényszék pedig elmarasztalta 70 frt pénzbüntetésben s 216 frt költség megtérítésében. Az újból benyújtott semmisségi panaszt a kuria a napokban dr. Székely Ferenc előadása után elvetette.

### Közgazdaság.

**Szabadka és Palics között** keskeny vágány vasut fog épülni legközelebb. Az eszme már régi s most már közel van a megvalósuláshoz. Az engedélyt Bobula János budapesti építész-mérnök kapta meg, mely engedély az 1889. évi augusztus hóban történt hivatalos bejárás alapján, tehát már két év előtt nyert előleges engedély alapján keletkezett. Ezen vasut főleg a Szabadka és Palics közötti személyforgalom közvetítésére épül. Az engedményes tartozik a vasut építését két év alatt befejezni és a pályát a közforgalomnak átadni.

**Hajózás megkezdése.** Az első cs. és kir. szab. dunagőzhajózási társaság hivatalosan közli, hogy már folyó hó 8-án megkezdte az árufelvételt egy a föl-mint a lefelé irányuló forgalomban. Megnevezi az állomásokat is egyszersmind, a melyeken az áruk fölvetetnek, ezek: Pozsony, Gönyő, Győr, Komárom, Ujpest, Budapest, (dunaparti pályaudvar is), Budafok, Duna-földvár, Paks, Baja, Mohács, Bezdán, Apatin, Eszék, Gombos, Vukovár, Ilok, N.-Palánka, Újvidék, Karlóca, Titel, Zimony, Belgrád, Pancsova, Szendrő, Dubrovica, Bázias, Gradisteyi Moldova, Drenkova, Milanovác, Orsova, Kladova, Turn Szeverin, Radujevac, továbbá a Száván Szicskovác, Broód, Samác, Zsupanje, Broska, Rácsa, Boszut, Mitrovica, Sabac, Obrenovác és Belgrád. A fennebbi naptól fogva az összes előbb említett állomásokon egyúttal a Turn Szeverinen alól fekvő állomásokra is (Romániába, Bulgáriába, Oroszországba, továbbá a keleti kikötőkbe) vétetnek fel áruk elszállításra.

**Juhkivitel Franciaországba.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: A cs. és kir. közös külügyminiszter ur f. évi január hó 26-án 3243/9. sz. alatt kelt átiratával arról értesített, hogy a francia földmivelésügyi miniszter f. évi január hó 21-én kelt rendelete szerint megengedtetett, hogy a Németországból és Ausztriából Magyarországból származó juhok f. évi február hó 1-től fogva Párisba, a la-villei vágóhídon létesített szanatoriumba szállíthatassanak abból a célból, hogy ott a szanatorium szabályzata által megállapított határidőn belül legválassanak. A beviendő állatoknak állatorvosi bizonyítvánnyal kell ellátva lenniök, amely bizonyítványban a kiállító állatorvos igazolja azt, hogy az illető állatok általa a származási helyen megvizsgáltattak és egészségesegeknek találtattak. Az állatorvos aláírása ugyanannak helyhatósága által hitelesítendő s azonfelül a hatóságok bizonyítania kell azt, hogy az illető községben az állatok elszállításra alkalmával, valamint az elszállítást megelőző hat hét óta a kérdéses állatfajra veszélyes ragadós betegség nem észleltetett. Az ilyen állatok a belépő állomástól a la-villei vágóhíd szanatoriumáig ölmázarral ellátott vagonokban fognak szállítani, amelyekbe az állatok a Franciaországba való bevitel alkalmával történt egészségügyi vizsgálat után azonnal berakotnak. Mindazok a juhok, melyeknek bevitelre ezen rendelet értelmében meg van engedve, Franciaországba csak a jeumonti, anori, battilly-i, avroonati és delle-i vámbívatolonok át fognak beocsátatni. Erről a közönséget tudomásvétel és közhírre tétel végett értesitem. Budapest, 1892. évi január hó 27-én: Bethlen, s. k.

**Erdészeti államvizsgák.** A földmivelésügyi miniszterium figyelmezteti azokat, akik ez év tavaszán erdészeti államvizsgát tenni szándékoznak, hogy a vizsgálatétel engedélyezéséért a fennálló vizsgálati szabályzat értelmében beadandó folyamodványukat, a szabályszerűleg szükséges okmányokkal és szabkbeli leírással felszerelve, legkésőbb folyó évi március hó 26-áig az erdészeti államvizsgáló bizottság elnökéhez, Bedő Albert országos főerdőmesterhez (Budapest, földmivelésügyi miniszterium) bérmentve küldjék be. Az államvizsgák megkezdésének napját annak idején közlé fogják tenni.

**A m. kir. postatakarékpénztár január**

havi forgalma. A m. kir. postatakarékpénztárnál 1892. január havában. I. A takarékpénztárban betéteket 736,685 frt 05 kr, visszafizettetett 476,171 frt 64 kr. A betétálladék ennél fogva e hóban 260,513 frt 41 kr-rel gyarapodott. Az összforgalom 1892. január havában 1.212,856 frt 69 kr-t tett ki. 1892. január havában mint betevő belépett 8450; a betevők közül kilépett 4119, a betevők számában tehát 4331 szaporodás mutatkozik. Betevők számára e hóban értékpapír 49,450 frt névértékben vásároltatott. II. A Cheque forgalomban betéteket 15,583,384 forint 30 kr, visszafizettetett 15,085,541 frt 99 kr, a betétálladék tehát a forgalomban 497,842 frt 31 kr-rel emelkedett. Az összforgalom 1892. január havában 31,668,926 frt 29 kr. Cheque számlatulajdonosok részére 2000 frt névértékű értékpapír vásároltatott.

### Naptár. Február.

| Havi és heti nap | Katholikus naptár               | Protestáns naptár | Görög-orosz naptár |
|------------------|---------------------------------|-------------------|--------------------|
| 12 Pént.         | Barc. Eul. vt.                  | Eul.              | 31 Cyprus, Ján.    |
| 13 Szom.         | Ricsi Katin                     | Kasztor.          | 1 Febr. Trifon     |
| 14 Vas.          | C. Sept. Bálint C. Hetv. Bálint | 2 Kriszt./bem.    |                    |
| 15 Hétfő         | Faust. Jov. vt. Fausztin. Jov.  | 3 Simeon, Anna    |                    |
| 16 Kedd          | Juliana sz. vt. Juliánna        | 4 Izidor          |                    |

Felelős szerkesztő:

**Dr. BALOGHY ERNŐ,**  
köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

**BITTERMANN NÁNDOR.**

### HIRDETÉSEK.

## FOGORVOS

**Dr. Szabó Sándor**  
fül- és szemorvos,  
torok- és gégebajok,  
Diphtheritis és torokgyík  
különleges orvosa.

**RENDELŐ INTÉZET:** November 1-től Sztapári-ut, a megyeház átellenében, Kovácsy-féle ház. \*—18

832. szám.  
1892.

### Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye Ó-Kanizsa nagyközségében lemondás folytán üresedésbe jött 500 frt évi fizetéssel és 120 frt lakbérilletménnyel és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjakkal javadalmazott II. orvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó 1892. évi március hó 1-ső napjáig alulírott-nál annál is inkább nyujtsák be, mert a netalán később érkezendő folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Zentán a főszolgabírósnál, 1892. évi február hó 4-én.

**MATKOVITS LAJOS,**

3—1

járásí főszolgabíró.

### Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zentai járáshoz tartozó Ó-Kanizsa nagyközségben újonnan rendszerezett, évi 500 frt fizetéssel és 120 frt lakbérilletménnyel javadalmazott házipénztári könyvelői állásra ezennel pályázatot nyitok, felhívom az ezen állást elnyerni szándékozótakat, miszerint képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó 1892. évi március hó 1-ső napjáig alulírott főszolgabírósnál annál is inkább benyujtani el ne mulasszák, mert a netalán később érkezendők figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt a zentajárásí főszolgabírósnál Zentán, 1892. évi február hó 4-én.

**MATKOVITS LAJOS,**

3—1

főszolgabíró.

### Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye Ó-Kanizsa nagyközségében leköszönés folytán üresedésbe jött s évi 400 frttal javadalmazott községi I. irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó 1892. évi március hó 1-ső napjáig hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a netalán később érkezendő folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Zentán, 1892. évi február hó 4-én.

**MATKOVITS LAJOS,**

3—1

zentajárásí főszolgabíró.

## Meghívás.

A csantavéri takarékpénztár részvénytársaság f. évi február 18-ik napján délután 3 órakor a takarékpénztár igazgatósági tanácstermében tartja **I. rendes közgyűlését,** melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívattak.

### A közgyűlés tárgyai:

- Közgyűlési elnök megválasztása és a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
- Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt év eredményéről.
- A mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása, ugyanint a tiszta nyereség mikénti felosztása iránti intézkedés.
- Netáni indítványok.

Csantavér, 1892. január 20. án.

A csantavéri takarékpénztár részvénytársaság  
**Dr. Békeffy Károly s. k.,**  
igazgató.

1891. évi mérleg-számla július-december hóra.

| V a g y o n                                 | frt   | kr |
|---|-------|----|
| Részvényesek számlája . . . . .             | 8690  | —  |
| Pénztár számla . . . . .                    | 1293  | 37 |
| Váltó számla . . . . .                      | 54605 | 50 |
| Értékpapír számla . . . . .                 | 500   | —  |
| Folyószámlai adós számla . . . . .          | 2     | —  |
| Felszerelés és iroda eszk. számla . . . . . | 498   | 25 |
| Előleg folyó költség számla . . . . .       | 10    | —  |
|   | 65599 | 12 |

| T e h e r                                 | frt   | kr |
|---|-------|----|
| Részvénytőke számla . . . . .             | 30000 | —  |
| Tartaléktőke számla . . . . .             | 3     | —  |
| Betét számla . . . . .                    | 18587 | 98 |
| Visszeszámitott váltók számlája . . . . . | 15425 | —  |
| Átmeneti kamat számla . . . . .           | 350   | 90 |
| Több hitelezők számlája . . . . .         | 174   | 37 |
| Óvadék számla . . . . .                   | 500   | —  |
| Egyenleg mint nyereség . . . . .          | 557   | 87 |
|   | 65599 | 12 |

Kelt Csantavéren, 1891. december hó 31-én.

**Dr. Békeffy Károly s. k., Szokola Gyula s. k.,**  
igazgató. aligazgató.

**Magossy Ferenc s. k., Maczkó Kálmán s. k.,**  
pénztárnok. könyvelő.

Ezen mérlegben foglalt tételeket az illető könyvekkel és értékekkel összehasonlítván, azokat mindenben helyeseknek találtuk.

Kelt Csantavéren, 1892. január hó 21-én.

A felügyelő-bizottság:

**Basch Albert s. k.,** 2—1  
f. b. elnök.

**Ij. Basch Károly s. k., Erdősy Kálmán s. k.,**  
f. b. tag. f. b. tag.

**Pressburger Kálmán s. k., Schäffer M. L. s. k.,**  
f. b. tag. f. b. tag.

438. szám.

## Halászat bérbeadási hirdetmény.

Az apatini m. kir. erdőhivatal részéről ezenel közlirre tétetik, hogy a plávnai határban Duna és mocsár halászáti jog az alulirt erdőhivatal irodájában folyó évi február hó 22-én délelőtti 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen, felsőbb jóváhagyás kikötése mellett, a legtöbbet ígérőnek folyó évi április hó 1-től kezdve öt egymásután következő évre 4000 frt évi bér alapul vétele mellett bérbe adadni fog.

Az árverési és szerződési feltételek az alulirt erdőhivatalnál a szokásos hivatalos órákban betekinthetők.

Apatinban, 1892. február hó 6-án.

M. kir. erdőhivatal.

Eredeti magról termelt első évi termésű

**olasz kendermag**  
kapható métermázsánként 20  
frtjával Sárospatakon

**Láczy László**  
földbirtokosnál.

Kívánatra minta küldetik.

## A titeli takaré- és kölcsönös segélyegylet mint szövethetef zárszámadásai

1891. évről.

Mérleg-számla.

| V a g y o n                        | Összeg     | T e h e r                               | Összeg   |
|------------------------------------|------------|---|----------|
|                                    | frt kr     |   | frt kr   |
| Készpénzben . . . . .              | 1144       | Részletbefizetések . . . . .            | 18158    |
| Váltótárcában (1065 érb) . . . . . | 62955      | Betétek tőkesített kamatokkal . . . . . | 42214    |
| Felszerelésekben . . . . .         | frt 527 63 | Nyeresség 1889. év . . . . .            | 898      |
| 20% felsz. leírás . . . . .        | frt 175-88 | Nyeresség 1890. év . . . . .            | 1073     |
|                                    | 351 75     | Nyeresség 1891. év . . . . .            | 2105     |
|                                    | 64451 11   |   | 64451 11 |

## Nyeresség- és veszteség-számla.

| K i a d á s                      | Összeg | B e v é t e l               | Összeg |
|----------------------------------|--------|-----------------------------|--------|
|                                  | frt kr |                             | frt kr |
| 20% felszerelés leírás . . . . . | 175    | Kamatok és díjak . . . . .  | 6345   |
| Költségek . . . . .              | 824    | Késedelmi kamatok . . . . . | 56     |
| Betét kamatok . . . . .          | 1558   | Átíratási díjak . . . . .   | 19     |
| Tiszti fizetések . . . . .       | 1440   |                             |        |
| Betét kamatadó . . . . .         | 155    |                             |        |
| Adó . . . . .                    | 159    |                             |        |
| Nyeresség . . . . .              | 2105   |                             |        |
|                                  | 6420   |                             | 6420   |

Titel, 1891. december hó 31-én.

**Rusz Döme s. k.,**  
könyvelő.

**Dr. Kresztits György s. k.,**  
igazgató.

**Nikovitz Ede s. k.,**  
pénztárnok.

Ezen mérleg-számla, nyereség- és veszteség számla megvizsgálatott, a fő- és mellékkönyvekkel összegegyeztetett és mindenben megegyezőnek találtatt.

Titel, 1892. január hó 23-án.

A felügyelő bizottság:

**Pottokár Endre s. k.**

**Csávits István s. k.**

**Fillinger Lajos s. k.**

A titeli takaré- és kölcsönös segélyegylet mint szövethetef csütörtökön folyó évi február hó 25-én (február 13-án) délelőtti 9 órakor tartja a titeli községi tanácstermében

## III. rendes évi közgyűlését,

melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívattak.

### N a p i r e n d :

- Elnök, alelnök és jegyző választása.
- Az évi számadások előterjesztése az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentésével.
- A felmentvény kiadása.
- Az igazgatóság és felügyelő bizottság választása.
- Tiszti fizetések megállapítása.
- Két tag megválasztása a jegyzőkönyv hitelesítésére.

Titel, 1892. évi január hó 23-án.

Az elnökség.

## A szent-tamási önszegélyző társulat mint szövethetef zárszámadása

1891. évre.

Mérleg-számla.

|                         |        |                                       |        |
|-------------------------|--------|---------------------------------------|--------|
| Butor . . . . .         | 362    | Átmeneti kamatok . . . . .            | 1477   |
| Zálogok . . . . .       | 105    | Adó illeték . . . . .                 | 439    |
| Pénztár . . . . .       | 22053  | Tartalékalap . . . . .                | 626    |
| Előlegek . . . . .      | 4786   | Osztalék . . . . .                    | 742    |
| Idegen váltók . . . . . | 54135  | Részletek befizetése (tőke) . . . . . | 43555  |
| Kötvények . . . . .     | 78543  | Betétek . . . . .                     | 109183 |
|                         | 159985 | Tiszta nyereség . . . . .             | 3960   |
|                         | 43     |                                       | 159985 |

## Veszteség- és nyereség-számla.

|                              |      |                                   |      |
|------------------------------|------|-----------------------------------|------|
| Kamatok betétekre . . . . .  | 4084 | Késedelmi kamatok . . . . .       | 67   |
| Butor leírás (10%) . . . . . | 43   | Részlet átíratási díjak . . . . . | 28   |
| Tisztviselői díjak . . . . . | 930  | Átíratási bélyegek . . . . .      | 8    |
| Lakbér . . . . .             | 92   | Kamatok és illetékek . . . . .    | 9314 |
| Költségek . . . . .          | 308  |                                   |      |
| Tiszta nyereség . . . . .    | 3960 |                                   |      |
|                              | 9419 |                                   | 9419 |

Kelt Szent-Tamásán, 1892. évi január hó 24-én.

2—2

**Manojlović K. Lázár s. k.,**  
könyvelő.

**Nikolics N. Miklós s. k.,**  
pénztárnok.

**Dungyerszky Steva s. k.,**  
igazgató.

A felügyelő bizottság ezen mérleget és valamennyi tételét a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlította és mindenben azonosnak találta.

Felügyelő bizottság:

Sztojánovics János s. k.

Nikolics Ádám s. k.,  
elnök

Dungyerszky Nesztor s. k.

Gavanszky Mladen s. k.

Egy teljesen jókarban levő

**Zongora**

jutányos feltételek mellett

szabad kézből eladó.

Hol? megmondja e lapok kiadója?

Valódi szerbiai

**Negotini vörös borok**

hordókban és üvegekben.

Literje 60 kr.

Kapható:

**Sztankovits Borivojónál**

Ó-Szapáron (Bácsmegeye).

3—1

**A moholyi segélyegylet-szövetkezet  
forgalmi kimutatása, nyer-, vesztszámlája és zármérlege**

1891. január 1-től 1892. január 1-ig.

BEVÉTEL. **Forgalmi kimutatás.** KIADÁS.

| Számla  | Összeg |    | Számla  | Összeg |    |
|---|--------|----|---|--------|----|
|   | frt    | kr |   | frt    | kr |
| Pénzmaradvány 1890. december 31-ről . . . . . | 2265   | 11 | Törzsbetét visszafizetésre kamattal . . . . . | 1215   | 86 |
| Törzsbetétből . . . . .                       | 11190  | 20 | Magánbetét visszafizetésre . . . . .          | 12808  | 78 |
| Magánbetétből . . . . .                       | 14121  | 81 | Magánbetéti kamatra . . . . .                 | 55     | 51 |
| Kölcsön visszafizetésből . . . . .            | 197408 | 06 | Kölcsönre . . . . .                           | 213848 | 06 |
| Kamat- és illetékekből . . . . .              | 6292   | 69 | Tiszti és szolga fizetésre . . . . .          | 592    | 86 |
| Üzletdíjből . . . . .                         | 96     | 01 | Lakbérre . . . . .                            | 80     | —  |
| Nyomatványból . . . . .                       | 30     | 35 | Adó- és bélyegre . . . . .                    | 411    | 19 |
| Intésből . . . . .                            | 97     | 85 | Nyomatványra . . . . .                        | 50     | 28 |
| Átiratásból . . . . .                         | 3      | 70 | Különfelére . . . . .                         | 87     | 15 |
|   |        |    | Pénzkészlet 1891. dec. 31-én mint egyenleg    | 2356   | 09 |
|   | 231505 | 78 |   | 231505 | 78 |

VESZT. **Veszt- és nyer-számla.** NYER.

| Számla  | Összeg |    | Számla                         | Összeg |    |
|---|--------|----|--------------------------------|--------|----|
|   | frt    | kr |                                | frt    | kr |
| Törzsbetéti kamatra . . . . .                     | 2546   | 13 | Kamat- és illetékből . . . . . | 6292   | 69 |
| Tőkésített egész évi mag. betét kamatra . . . . . | 1316   | 62 | Üzletdíjből . . . . .          | 96     | 01 |
| Kifizetett magánbetéti kamatra . . . . .          | 55     | 51 | Nyomatványból . . . . .        | 30     | 35 |
| Lakbérre . . . . .                                | 80     | —  | Intésből . . . . .             | 97     | 85 |
| Tiszti és szolga fizetésre . . . . .              | 592    | 86 | Átiratásból . . . . .          | 3      | 70 |
| Adó- és bélyegre . . . . .                        | 411    | 19 |                                |        |    |
| Nyomatványra . . . . .                            | 50     | 28 |                                |        |    |
| Különfelére . . . . .                             | 87     | 15 |                                |        |    |
| Osztalékra . . . . .                              | 920    | 57 |                                |        |    |
| Tartalékra . . . . .                              | 460    | 29 |                                |        |    |
|   | 6520   | 60 |                                | 6520   | 60 |

VAGYON. **Zármérleg.** TEHER.

| Számla  | Összeg |    | Számla                                   | Összeg |    |
|---|--------|----|--|--------|----|
|   | frt    | kr |  | frt    | kr |
| Kötvényekben . . . . .                        | 70510  | —  | Részvényesek számlája kamattal . . . . . | 44981  | 69 |
| Készpénzben 1891. december hó 31-én . . . . . | 2356   | 09 | Magánbetétesek számlája . . . . .        | 26102  | 11 |
|   |        |    | Osztalék . . . . .                       | 920    | 57 |
|   |        |    | Tartalék 401.43 + 460.29 = . . . . .     | 861    | 72 |
|   | 72866  | 09 |  | 72866  | 09 |

Moholy, 1892. január hó 27-én.

Ujhelyi Ágoston s. k., Dr. Nagy Kálmán s. k., Berecz Lajos s. k., Fischer Rudolf s. k.,  
igazgató. aligazgató könyvelő. pénztáros.

Hogy ezen forgalmi kimutatás, veszt-, nyerszámla és zármérleg az 1875 ik évi XXXVII. t. c. 13. cím 3. fejezet értelmében alulírottak által megvizsgáltván, az intézeti fő- és segédkönyvekkel összeegyeztetvén, az minden tételében helyesnek és megegyezőnek találtattott.

Moholy, 1892. január hó 27-én.

Rankovics János s. k., Szabó Antal s. k., Joánovits Lázár s. k.,  
felügyelő bizottsági elnök. felügyelő bizottsági tag. felügyelő bizottsági tag.

**Meghívó.**

**A moholyi segélyegylet-szövetkezet  
évi rendes közgyűlését**

1892. évi február hó 14-én délután 3 órakor

fogja hivatalos helyisége melletti Dobokay-féle tanteremben megtartani, melyre az intézet részvényesei tisztelettel meghívattak.

**Tárgy:**

1. Az igazgatóság jelentése a múlt évi üzleteredményről.
  2. A felügyelő bizottság jelentése és a számadó tisztikar felmentése.
  3. Véleményes előterjesztések.
- A közgyűlést megelőző 8 napon át az egyet hivatalos helyiségében kitett zármérleg és a felügyelő bizottság jelentése a fenálló kereskedelmi törvény 243 ik § a értelmében megtekinthető.  
Moholy, 1892. évi január hó 21-én.

Berecz Lajos s. k., Ujhelyi Ágoston s. k.,  
szövetkezeti könyvelő és jegyző. igazgató.

397. szám.  
kig. 1892.

**Pályázati hirdetemény.**

A Csonopla községében üresedésben levő I., II. és III. osztályu, római katolikus hitfekezeti és német tannyelvű néptanítói állásra ezenen pályázat hirdettetik.

Felhivatnak ennél fogva az ezen állást elnyerni óhajtok, miszerint életkorukat, családi állapotukat, eddigi előéletüket és elméleti és gyakorlati képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó hó 20-ig a rom. kath. esperesi hivatalhoz Bezdánban benyujtsák, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ezen évi o. é. négyszáz forint készpénz fizetéssel és ötven forint lakbérrel javadalmazott állás elnyeréséért képesített tanítónök is folyamodhatnak; és ezen állás folyó évi március hó 1-én elfoglalandó.

Csonoplán, 1892. évi február hó 4-én.

Deák Andor, Mayer Nándor,  
jegyző. 3-3 iskolaszéki elnök.

143. szám.  
1892.

**Pályázati hirdetemény.**

Rigyica községében elhalálozás folytán üresedésbe jött községi szülésznői állásra ezenen pályázat hirdettetik.

Ezen állással kapcsolatos járulék: évi 50 frtnyi készpénz fizetés, és minden egyes szülési esettől 1 frt díj.

Felhivatnak ezen állást elnyerni óhajtok okleveles szülésznök, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi február hó 20-ik napjáig tekintetes borsodi Latinovits Gyula főszolgabíró urhoz Baján annál inkább benyujtsák, mert később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A választás határideje főszolgabíró ur által később fog kitzetni, miről folyamodók értesítve lesznek.

Rigyicán, 1892. év február hó 3-án.

Grosser Géza, Szujer János,  
jegyző. 3-2 bíró.

Zombor, 1892. Bittermann Nándor könyv- és könyvendéjéből.

702.

kig. 1892.

**Pályázati hirdetemény.**

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebelezt Krusevlya községben elhalálozás folytán megüresedett községjegyzői állásra ezenen pályázatot hirdetek.

A jegyzői javadalmazás áll 520 frt készpénz fizetésből 2600 ööl legelő járandóság, és 411 ööl káposztáskert haszonélvezetéből, szabad lakásból melyet a községi jegyző tartozik mindig a legjobb karban tartani. A jegyző részére szükséges égető anyagot a községi előfogatosok ingyen tartoznak szállítani.

Felhivatnak a pályázni kívánók, hogy az 1883. évi I. t. c. 6-a és az 1886. évi XXII. t. c. 74. §-a értelmében felszerelendő folyamodványaikat legkésőbb f. évi február hó 23-ig terjesszék be ezen szolgabíróshoz, mert az utóbb érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Zombor, 1892. február hó 7-én.

Főszolgabíró helyett:

**Dr. Széchényi Tamás,**

3-2

szolgabíró.

**Árlejtési hirdetemény.**

A moholyi rom. kath. plébánia épületnek egészen újból való építése engedélyeztetvén, ezen munkálat foganatosítása vállalat útján fog eszközöltetni. Eme vállalat biztosítása végett folyó évi február hó 29-én délelőtt 9 órakor Moholyon a II. III. fiúosztály tantermében tartandó nyilvános árlejtéshez a vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek szerint:

(1. pont) az összes mnnkálatok szóbeli és zárt írásbeli ajánlatok után, illetve árlejtésen fognak kiadatni;

(2. pont) minden ajánlattevő vagy árlejtő előlegesen — a költségvetési 12.116 frt 29 kr árnak megfelelőleg — 1200 frtot köteles bányom-pénzzül vagy készpénzben, vagy elfogadható érték-papírokban letenni;

(3. pont) az ajánlattevők tartoznak kijelenteni írásban, hogy az árlejtési feltételeket olvasták, ismerik és elfogadják.

Az árlejtési feltételek, költségvetés és tervezet alulírottán naponta a délelőtti órákban megtekinthetők.

Moholyon, — Bácsm. — 1892. február 7-én.

3-1

Ujhelyi Ágoston,

r. k. plébános.

157. szám.  
kig. 1892.

**Pályázat.**

Monostorszegh községében leköszönés folytán üresedésbe jött s a végrehajtói teendők ellátásával megbízott irnoki állásra, — melylyel 360 forint évi készpénz fizetés van összekötve — ezenen pályázat nyitattik.

Pályázók a községi szervezési szabályrendelet 7., 8. és 9. §§. értelmében felszerelt kérvényeiket legkésőbb folyó évi március hó 15-ig ezen szolgabírósnál benyujtani tartoznak. Apatinban, 1892. január 15.

3-1

Ribiczey Béla.

főszolgabíró.

220. szám.  
kig. 1892.

**Pályázat.**

Járásom területéhez tartozó Bulkesz községben üresedésbe jött községbírói állásra ezenen pályázatot nyitok, s ezen évi 25 frt készpénz fizetés és 500 ööl községi föld haszonélvezetével javadalmazott állás elnyerésére irányuló szabályszerűen felszerelt kérvényeknek hozzám beadására határidőül f. évi február hó 20-ik napját ezenen kitzűzöm.

Palánkán, 1892. évi január hó 26-án.

**CSUPOR GYULA,**

3-3

főszolgabíró.

**Pályázat.**

Sztanisieson (Bács m.) nyugdíjaztatás folytán egy rom. kath. jellegű tanítói állás megürülvén, erre f. évi február 29-ig pályázat hirdettetik. Ezen állás javadalma: készpénzben 170 frt, ismétlő iskoláért 25 frt, buzaváltság fejében 119 frt, 4 hold föld használata, 2 ööl cserfa, fűtőszalma helyett 25 frt, és szabad lakás. Pályázhatnak a német és magyar nyelvben teljesen jártas tanítók. A folyamodványok a sztanisiesi rom. kath. iskolaszékre címezve, nt. Meszner István, esperes urnak Bezdánba (Bács m.), küldendők. 3-2